

ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

РЕЗИМЕ ИЗВЕШТАЈА О РЕВИЗИЈИ СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА „Ефикасност надзора над експлоатацијом рудног богатства”

23. децембар 2019. године

Експлоатација рудног богатства обезбеђује енергетску независност земље и даљи економски и привредни раст, стога необновљиве минералне сировине треба да буду коришћене на строго контролисан и одржив начин. Носиоци експлоатације сами обрачунавају, исказују и достављају Министарству рударства и енергетике и надлежном покрајинском органу податке о количини експлоатисаних минералних сировина и приходу од продаје, као и износ накнаде. Међутим, начин на који надлежни органи врше контролу ових података ствара ризик да износ накнаде коју обрачунавају носиоци експлоатације не одговара стварном стању. Поред наведеног, не достављају сви носиоци експлоатације редовно кварталне и годишње обрачуне накнаде, те постоји ризик да су обавезе носилаца експлоатације по овом основу потцењене из разлога што их надлежни органи евидентирају у моменту достављања поменутих образаца.

У периоду од 2016. до 2018. године, према подацима Управе за трезор, приметан је тренд раста прихода по основу ове накнаде. Тако су приходи у 2018. години износили око 6 милијарди динара што је за око две милијарде динара више у односу на 2016. годину. Ипак, дуг према буџету Републике Србије по основу наведене накнаде на дан 15. јануар 2019. године износио је 2,6 милијарди динара, при чему највећи део износа чини камата на основни дуг у износу од 1,9 милијарди динара.

Циљ ове ревизије је био да се испита да ли су надлежни органи вршили ефикасан надзор над експлоатацијом рудног богатства, почев од обезбеђења адекватног законодавног оквира, преко непосредне контроле носилаца експлоатације до успостављања одговарајуће координације.

Ревизијом су обухваћени субјекти надлежни за вршење надзора над експлоатацијом рудног богатства у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима:

- Министарство рударства и енергетике и
- Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај.

Након спроведене ревизије утврдили смо да:

Коришћење необновљивог рудног богатства било би рационалније, а буџетски приходи по основу накнаде за коришћење минералних сировина већи да је над носиоцима

експлоатације вршена адекватна контрола и да је успостављена боља координација између надлежних органа.

У наставку су дати закључци и налази до којих смо дошли у поступку ревизије:

Закључак 1: Над носиоцима експлоатације није вршена адекватна контрола, што ствара ризик од нерационалног коришћења рудног богатства и мањих буџетских прихода.

- Надлежни органи нису у довољној мери вршили контролу података о количини експлоатисаних минералних сировина, приходу од продатих количина, као и обрачунатим износима накнаде за коришћење минералних сировина, због чега постоји ризик да су обавезе носилаца експлоатације по овом основу потцењене.
- Наплата накнаде за коришћење минералних сировина није била у довољној мери ефикасна због чега постоји ризик од неостваривања дела буџетских прихода.

Закључак 2: Није успостављена одговарајућа координација између органа који учествују у вршењу надзора над експлоатацијом минералних сировина.

- Није успостављена јединствена, свеобухватна и једнообразна евиденција носилаца експлоатације минералних сировина на територији Републике Србије.
- Начин вршења надзора над пословима повереним Покрајинском секретаријату није омогућио Министарству да утврди у потпуности стање њиховог извршавања, па самим тим ни да отклони настале неправилности.

Закључак 3: Стратешки и законодавни оквир нису у потпуности успостављени.

- Стратегија управљања минералним ресурсима није донета до дана писања Извештаја, иако је прописана Законом из 2011. године.
- Није у потпуности извршена хармонизација подзаконских аката са важећим законским решењима.
- Министарство финансија и Министарство рударства и енергетике различито тумаче поједине одредбе Закона о накнадама за коришћење јавних добара.

За све утврђене несврхисходности надлежним органима - субјектима ревизије дате су одговарајуће препоруке, како би се отклонили узроци проблема, а систем надзора над експлоатацијом рудног богатства био ефикаснији.